

**Dandanell
skålar för
framtiden**

SID 4-5

**Långström
ser bara
möjligheter**

SID 6

**Gabioner har
stenkoll på
kassarna**

SID 7

NORRLANDS Barometeren

2/2013

EN TIDNING MED KOLL PÅ KONJUNKTUREN I NORRLAND

WWW.NORRLANDSFONDEN.SE

NORRLAND GÅR STARKARE

Foto: Fredric Alm/LKAB

Norrlandsfondens konjunkturrapport, som baseras på analyser av exklusiva siffror från Konjunkturinstitutet, visar att Norrland har en starkare konjunkturuppgång än riket i stort.

Samtliga län i Norrland går bättre än normalt och rapporten visar att framtidstron är stark:

– Jag tror att en del av förklaringen är att Norrlandsläna från att tidigare varit väldigt råvaruberoende regioner, nu har etablerat ett mer differentierat och komplett näringsliv som bättre klarar konjunktursvängningarna, säger Lars-Olov Söderström, vd, Norrlandsfonden.

SID 2-3

Bilderna som lyfte Elevenate

Det lilla klädföretaget har tagit plats bland de största.

SID 7

-47

- Trots en förbättring är orderstocken fortsatt svag för byggföretagen i Västerbotten. Nettototal Q1 2013: -64, Q2 2013: -47.

SID 2-3

Hushållen i Norrland är positiva

Detaljhandeln redovisar positiv försäljningsutveckling

Samtliga Norrlandslän går bättre än normalt

Norrlandsläna vänder starkt uppåt.

Skilda verkligheter i Norrbottens näringsliv

Tjänstenärings-, detaljhandel och bygg stärks

Tillverkningsindustrin viker brant neråt

Uppsprickande molntäcke för tjänstesektorn i Norrland

Fler prognoser hittar du på norrlandsfonden.se

Topplån för företag sedan 1961

KONFIDENSINDIKATORERNA FÖR SAMTLIGA LÄN STIGER

-12 Tillverkningsindustrin i Norrbotten försvagas. Förväntningar på produktionsvolymen, netttotal. Q1 2013: 14, Q2 2013: -12.

23 Stark utveckling för privata tjänstenäringsnärings i Västernorrland. Efterfrågan på företagens tjänster, netttotal. Q1 2013: -11, Q2 2013: 23.

Samtliga branscher i Gävleborg signalerar en bättre konjunktur

LEDARE
vd Lars-Olov Söderström

Företagen i Norrland tror på framtiden

Det är mycket glädjande att se att företagen i Norrland har en stark framtidstro. Och jag tycker att det är fascinerande hur lika de olika länen ligger i bedömningarna av helhetsläget. Det är en tydlig följsamhet och det ser stabilt ut.

Varför kan vi då se att Norrland har starkare siffror än riket?

Jag tror att en del av förklaringen är att Norrlands länen, från att tidigare varit väldigt råvaruberoende regioner, nu har etablerat ett mer differentierat och komplett näringsliv som bättre klarar konjunktursvängningarna.

Basindustrins betydelse ska självklart inte underskattas, men ett mer komplett näringsliv i Norrland skapar en ny stabilitet och styrka över konjunkturcyklerna.

Om vi tar Norrbotten som ett konkret exempel ser vi trots att tillverkningsindustrin dalar så håller övriga näringslivet mot så att helheten landar positivt.

Företagens bedömningar vittnar om ett inneboende självförtroende, ett starkt sådant, man låter sig inte nedslås på samma sätt av internationella orosmoln och en slags allmän pessimism på nationell nivå.

Tittar man på detaljhandeln så ser man också att handlarna har en framtidstro och optimism även hos hushållen. Det är självklart bra för hela regionen att människor har en positiv framtidstro.

Samman av allt gör alltså att vi har skäl att känna tillförsikt.

Och självklart kan vi, Norrlandsfonden, vara en positiv partner och möjliggörare framtidssatsningar och nyinvesteringar hos de företag som ser de förutsättningarna.

Trevlig läsning!

"Vi har skäl att känna tillförsikt"

Norrland visar starkare konjunktur än riket

LULEÅ. Norrland går bättre än Sverige.

Norrlandsfondens konjunkturrapport, som analyserar siffror framtagna av Konjunkturinstitutet, visar tydligt att konjunkturen vänder starkare uppåt i norr:

– Samtliga län i Norrland uppvisar en konjunktur som är bättre än normalt och en stämning som är positivare än i riket i stort, säger Lars-Olov Söderström, vd, Norrlandsfonden.

Konfidensindikatorn för Norrland uppvisar en kraftig förbättring i Konjunkturinstitutets senaste undersökning. Konfidensindex för hela regionen ligger något över det historiska snittet, det vill säga att konjunkturen är starkare än normalt. Förstärkningen gäller hela Norrland, där samtliga län uppvisar en konjunktur som är bättre än normalt.

Stämningen är också mer positiv i Norrland jämfört med riket i stort, som trots en förbättring av konjunkturen fortfarande uppvisar ett konfidensindex som är sämre än normalt.

Lars-Olov Söderström, vd, Norrlandsfonden:

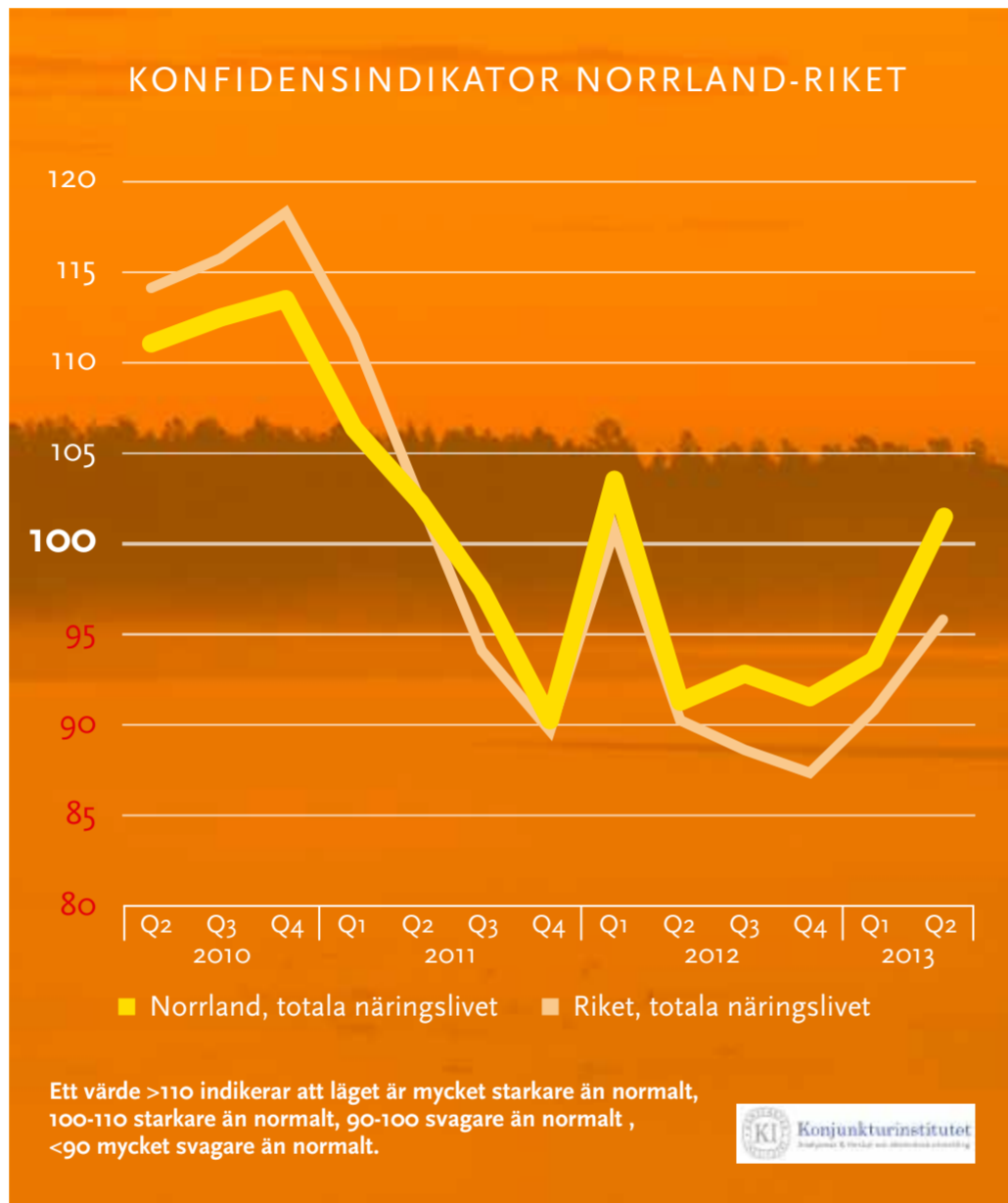
– Detaljhandeln uppvisar kraftiga förbättringar av stämningens läget i samtliga län.

Handlarna i samtliga län utom i Västernorrland vittnar om en konjunktur i nivå eller bättre än normalt. Starkast går handeln i Gävleborg, medan företagen i Västernorrland rapporterar om en svag konjunktur, framförallt på grund av ett missnöje med försäljningsvolymen under kvartal två.

– Även de privata tjänsteföretagen uppvisar kraftiga förbättringar av stämningens läget i samtliga län. Företagen i dessa branscher vittnar om en stark konjunktur, utom de privata tjänsteföretagen i Västernorrland, som trots en förbättring sedan föregående undersökning fortfarande rapporterar om en svagare konjunktur än normalt.

– Bygg- och anläggningsföretagen rapporterar i samtliga län om en förbättrad konjunktur, men fortfarande är konjunktur-

KONFIDENSINDIKATOR NORRLAND-RIKET

”

Det råder också positivare stämning i Norrland jämfört med riket i stort

ren svag. I Jämtland betecknas konjunkturen fortfarande som mycket svag.

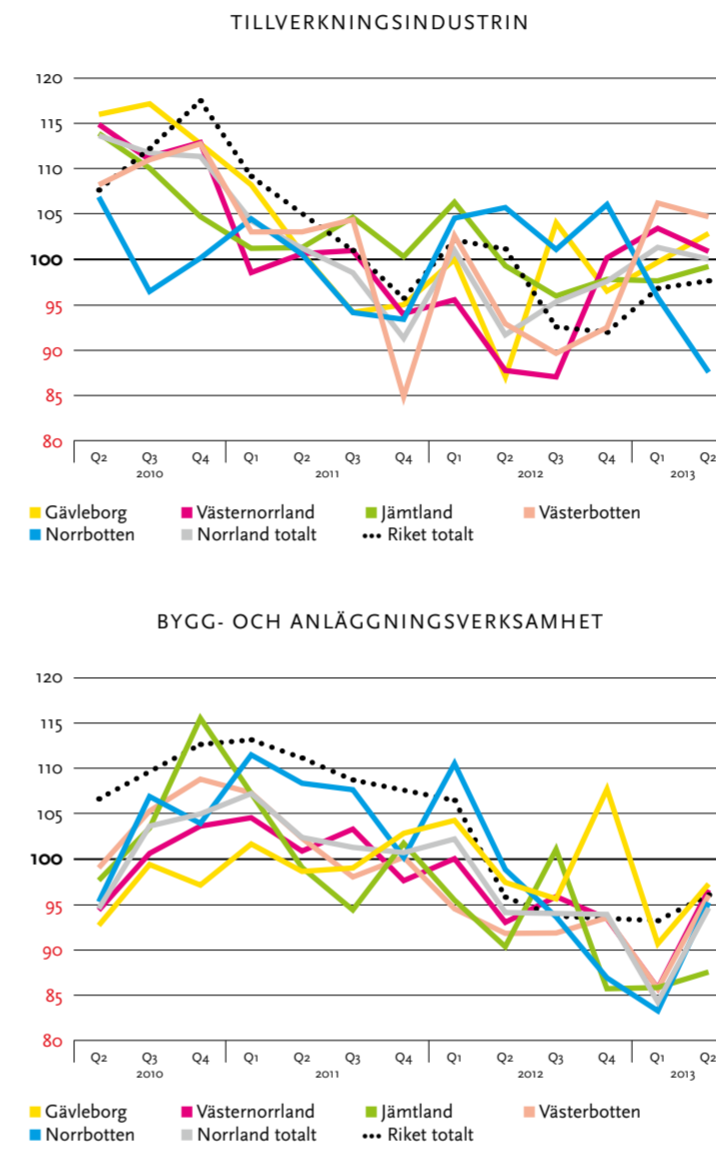
– Tillverkningsindustrin upplever en konjunktur som i princip är i nivå med det normala, men bilden är splittrad. Företagen i Gävleborg och Jämtland rapporterar om en förbättrad konjunktur i den senaste mätningen, medan övriga tre norrlands länen rapporterar om en försvagad konjunktur. I Norrbotten har utvecklingen försämrats kraftigt och industriföretagen rapporterar där om en mycket svag konjunktur.

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSVERKSAMHET

Byggekongjunkturen i Norrland har förbättrats kraftigt från det svaga läge som rådde Q1 2013. Konfidensindikatorn visar dock fortfarande på en sämre konjunktur än normalt, men av de fem norrlands länen är det endast Jämtland som fortfarande har en konjunktur som betecknas som mycket svag.

Söderström: – Jämfört med riket har de norrländska byggföretagen upplevt en starkare förbättring av konjunkturen och läget är nu endast något sämre än för bygg-

TILLVERKNINGSINDUSTRIEN

Graferna visar konfidensindikatorn för respektive län och bransch. Ett värde >110 indikerar att läget är mycket starkare än normalt, 100-110 starkare än normalt, 90-100 svagare än normalt, <90 mycket svagare än normalt.

Analysera själv de aktuella siffrorna på www.norrlandsfonden.se

företagen i landet som helhet. Det som framförallt har gjort företagen mer positiva är förväntningarna på antalet anställda, där byggföretagen i samtliga län gjort en mycket positivare bedömning än vid föregående kvartal. Nu gör man en relativt neutral bedömning av utvecklingen av antalet anställda, medan man var mycket negativa Q1 2013. Däremot är byggföretagen fortfarande ordentligt missnöjda med bedömningen av orderstockens storlek.

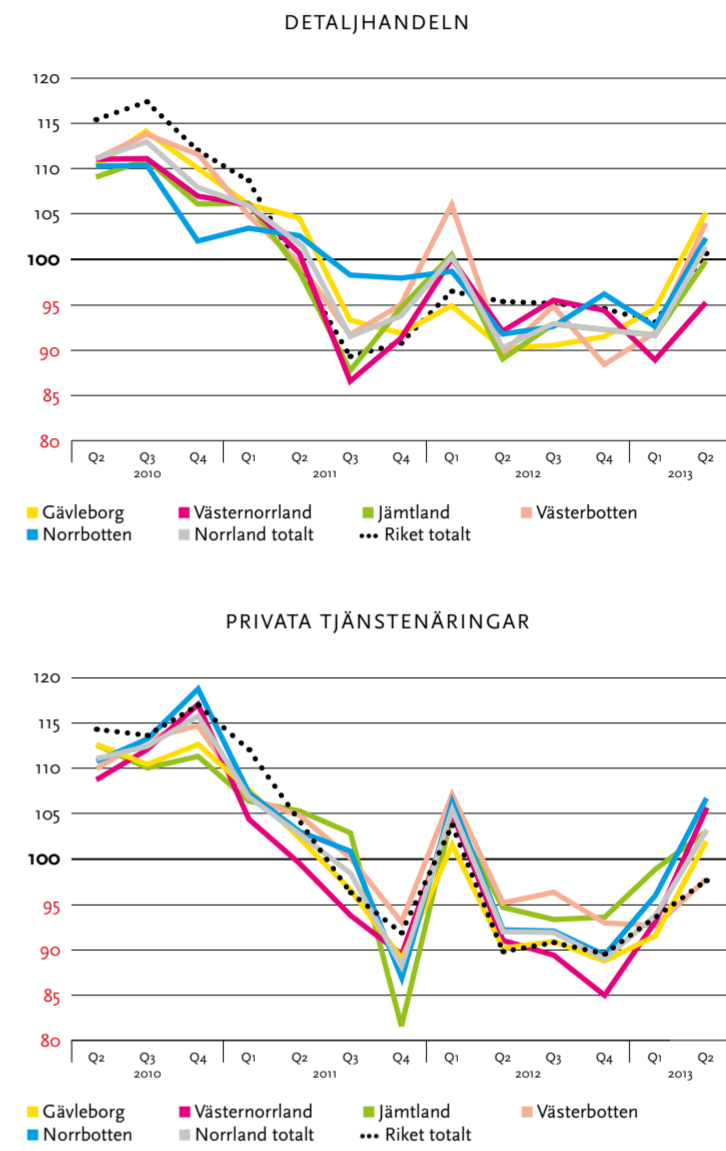
DETALJHANDEL

Handeln hade mycket positiva

förväntningar på kvartal två vid föregående mätning och dessa förväntningar har också realiserats. Konfidensindex har förbättrats kraftigt under perioden och har gått från att vara knappt över gränsen till en mycket svag konjunktur, till att nu betecknas som en stark konjunktur. Motsvarande förstärkning av lägesbedömningen har skett för riket i stort, men förbättringen har varit kraftigare i Norrland.

Söderström: – Den förbättrade lägesbedömningen gäller hela Norrland, där samtliga fem norrlands länen uppvisar en stark trend, dock

DETALJHANDELN

”

De privata tjänsteföretagen rapporterar förbättrade netttotal över hela linjen

betecknas konjunkturen i Västernorrland fortfarande som svag. Orsaken till den kraftiga förbättringen av konfidensindex är framförallt att handeln är nöjd med det senaste kvartalets försäljningsutveckling. Öckså förväntningarna på det kommande kvartalet är mycket positiva. Även en positivare syn på storleken av varulagren har bidragit till att öka optimismen.

TILLVERKNINGSINDUSTRI

För Norrland som helhet visar Konjunkturinstitutets senaste siffror på ett något försämrat konfidensindex. Totalt sett lig-

ger dock konfidensindex i nivå med det historiska snittet.

Söderström: – Jämfört med riket uppvisar Norrland en något bättre konjunktur, men för riket i stort ökade konfidensindex något det senaste kvartalet, i motsats till utvecklingen i Norrland. Industriföretagen i Norrland uppger också en mycket diversifierad bild sett över de olika länen. Tillverkningsföretagen i både Gävleborg och Jämtland uppvisar i motsats till övriga län ett ökat konfidensindex. För Norrbottens del har istället utvecklingen varit brant utför och från att ha uppivit det bästa läget av norrlands länen kvartal fyra 2012, uppvisar man nu den klart sämsta konjunkturen i Norrland. Industriföretagen i Norrbotten är det enda län som uppger ett konfidensindex som indikerar en mycket svag konjunktur.

Den enda punkt där industriföretagen i Norrland uppger ett enhetligt svar i samtliga län är när det gäller förväntningarna på produktionsvolymen under det tredje kvartalet. Samtliga län uppvisar här en försämrning av netttotala.

PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR

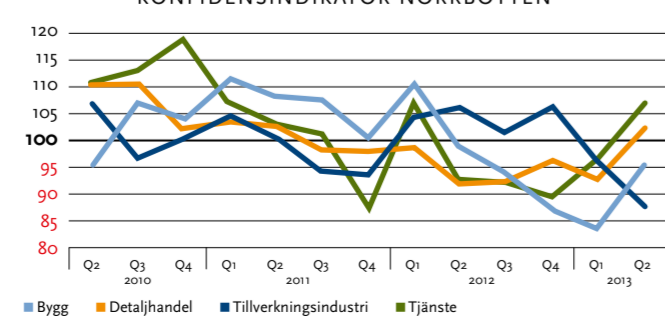
De privata tjänsteföretagen i Norrland rapporterar om ett kraftigt förbättrat stämningläge för årets andra kvartal.

Söderström: – Från föregående mätning då samtliga län rapporterade om en svagare konjunktur än normalt, uppger nu företagen i samtliga län utom Västernorrland ett högre konfidensindex än det historiska snittet. Utvecklingen för riket är liknande men inte lika stark vilket innebär att tjänsteföretagen i riket totalt sett rapporterar om en något svagare konjunktur än normalt.

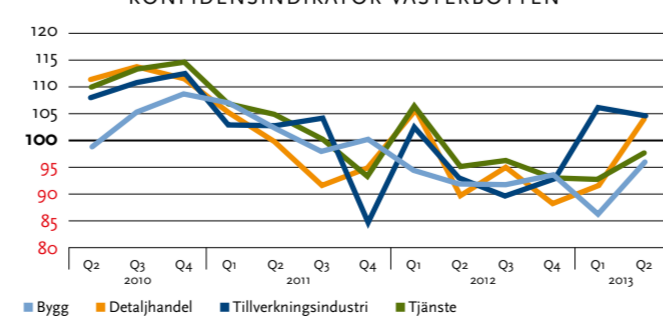
De privata tjänsteföretagen rapporterar om förbättrade netttotal över hela linjen, men den mest bidragande orsaken till förbättringen av stämningläget är att företagen var mycket positiva till hur efterfrågan på företagens tjänster blev under det andra kvartalet. ■

Graferna visar konfidensindikatorn för respektive län och bransch.

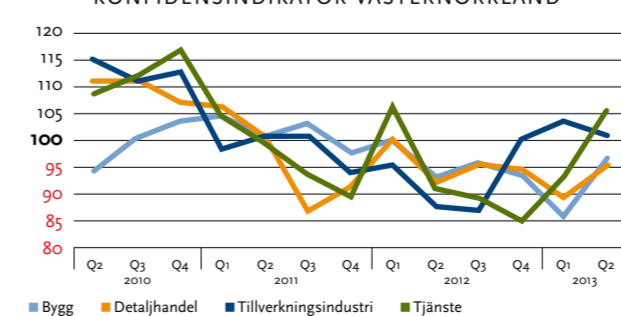
KONFIDENSINDIKATOR NORRBOTTEN

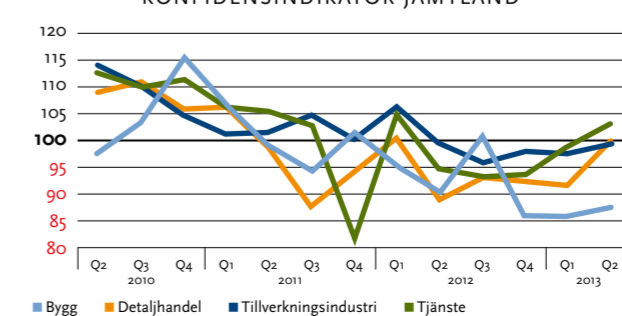
KONFIDENSINDIKATOR VÄSTEBOTTEN

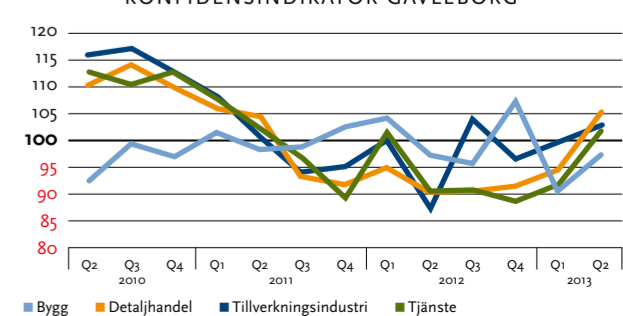
KONFIDENSINDIKATOR VÄSTERNORRLAND

KONFIDENSINDIKATOR JÄMTLAND

KONFIDENSINDIKATOR GÄVLEBORG

FAKTA MACKMYRA

► Idén föddes 1998. Ett år senare blev visionen verklighet för åtta civilingenjörer och kamrater från Tekniska Högskolan i Stockholm.

► Destilleriet, där whiskytillverkningen sker, ligger i Kungsbäck utanför Gävle. Huvudkontoret i Stockholm.

► Företaget har cirka 50 anställda.

► Mackmyra finns representerat med ett 20-tal sorter på Systembolaget och under 2012 såldes cirka 300 000 flaskor.

► Dotterföretag finns i norra Tyskland och lagringsplatser på flera orter i Sverige.

► Mackmyras satsning på 30-litersfat som lagras i fem år har blivit en succé. Köper du ett sådant fat får du följa din whiskys utveckling fram till tappning på cirka 50 flaskor per fat. Samtidigt blir du whiskyambassadör.

► En mil från whiskybyn i Kungsbäck ligger Mackmyra

Bruk där företaget startade och som fått ge namn till den första svenska maltwhisky.

► I tillverkningen används vanlig Kronjäst för söta degar, vatten från Valbo, korn från Mälardalen, inhemska torv och enris. En del av Mackmyras fat är gjorda av ek från Visingsö.

► Det senaste i satsningen är ett besökscenter med konferenslokaler, restaurang och bar i whiskybyn som under 2012 hade cirka 14 000 besökande.

► Malt är ett sädeslag, oftast av korn, som först blötäggas för att sedan börja gro och slutligen torkas eller rökas. Torv är vanligt vid rökningens processen.

» VI MÖTTE EN HEL DEL SKEPSIS FRÅN MÅNGA HÅLL. MEN VI VAR ÖVERTYGDA OM ATT DET SKULLE GÅ OM VI HADE EN TYDLIG PLAN «

Magnus Dandanell, vd

Mackmyra

– en sann whiskysaga

KUNGSBÄCK. På 15 år har whiskytillverkaren Mackmyra utvecklats och mognat och tar i dag kampen mot världens stora destillerier.

– Vi ser Norrlandsfonden som en av våra viktigaste partners, säger Magnus Dandanell, vd och en av grundarna.

30-litersfatet har blivit en säljsuccé. Köp ett fat och du blir whiskyambassadör.

Mackmyra Bruk i Kungsbäck.

Utvecklingen av Mackmyra destilleri i Kungsbäck utanför Gävle är ingenting annat än en framgångssaga. En närmast osannolik sådan – för vem trodde på allvar att det skulle fungera med att tillverka whisky i Sverige.

Inte många.
– Nja, vi mötte en hel del skepsis från många håll. Men vi var övertygade om att det skulle gå om vi hade en tydlig plan. Ett problem är ju att whisky måste lagras innan den kan säljas vilket gör att det krävs finansiella insatser tidigt och här var Norrlandsfonden med redan från starten, säger Magnus Dandanell.

Det var åtta civilingenjörer som födde tanken och ställde frågan varför det inte fanns någon maltwhisky i Sverige. Det var 15 år sedan och i dag destillerar Mackmyra cirka 1 miljon flaskor om året som ska lagras för att sedan distribueras ut över hela världen.

En resa, som sagt.
En resa som började med att de åtta civilingenjörerna ställde en fråga under en vinterveckend i Sälenfjällen. Väckte en tanke. Drömde en dröm och födde en vision.

En vision som nu är verklighet.
– Vi hävdar envist att vår whisky kan bli den svenska motsvarigheten till Champagne. Det ligger rätt i tiden, vår whisky smakar väldigt bra och har en exklusiv känsla så varför skulle inte den visionen också kunna bli verklighet, funderar Magnus Dandanell.

HELA WHISKYBRANSCHEN står under kraftig expansion i hela världen. Länder med tillväxt som Kina, Taiwan, Brasilien, Italien och Ryssland är oerhört intresserade av den gyllene drycken. Och inte minst av de produkter som Mackmyra tillverkar.

Ett dotterföretag finns sedan en tid i norra Tyskland och nya avtal har också tecknats med Danmark och Ontario i Kanada.

– Det är klart att det är tufft där ute men vi jobbar långsiktigt, steg för steg. Intresset för whisky

”

Vi vinner redan nu priser för våra produkter och företaget växer

50

Flaskor per fat får man ut i processen.

bara ökar i hela världen. Det startas upp mindre destillerier hela tiden i Sverige och i övriga världen vilket är både kul och spännande.

MACKMYRAS VERKSAMHET började med en panna och en lång rad försök och experimenterande för att hitta de rätta smakämnen, lagrings- och mognadsprocesserna. Det stora genombrottet kom när 30-litersfatet testades – och visade sig vara en formidabel succé.

En succé som föddes lite av en slump – som så många andra större upptäckter genom historien.

Dandanell berättar:
– När vi startade började vi med att göra olika tester och det var besvärligt för oss att fylla små mängder i stora 200-litersfat. Så vi funderade lite och någon kom med förslaget att göra mindre fat, så vi provade med ett 30-litersfat. Det visade sig att lagringstiden blev mycket kortare vilket i sin tur blev en stor grej för oss och också för kunderna som fick chans att reservera ett eget fat. De behöver inte vänta mer än fyra till sex år på sin färdiga whisky. Att jämföra med 12 till 25 år om du använder stora fat.

MAGNUS DANDANELL konstaterar vidare att 30-litersfatet, som dessutom delvis byggs i svensk ek, i dag står för halva omsättningen i företaget. Dessutom säljs tunnorna ”i förväg” så det skapar ett gynnsamt ekonomiskt kassaflöde och tillväxt.

– Våra kunder är fascinerade över att de kan följa hela produktionsprocessen på närmast möjliga håll från mältning och rök till destillering. Vi har till och med kylrum så det är möjligt att vara i närtkontakt med destillatet och fatet under själva fyllningen av det egna fatet. Jag tror att just den här närheten lockar till sig extra intresse.

Mackmyra har investerat cirka 25 miljoner i det första kommersiella destilleriet på Mackmyra Bruk och omkring 50 miljoner ytterligare har investerats i Gravitationsdestilleriet i whiskybyn. Nu görs ytterligare en satsning. Denna gång på

ett besökscenter med konferensdel, bar och en restaurang med plats för 60 gäster.

– Vi känner att vi också vill kunna ge våra kunder möjlighet att kombinera en konferens med den spännande upplevelse som vi kan erbjuda i övrigt, säger Magnus Dandanell.

NORRLANDSFONDEN FINNS självklart även med som stöd och finansär i det nya projektet.

– Norrlandsfonden är en av våra viktigaste partners. Och vi vill påpeka att deras roll är otroligt viktig. Inte minst när det gäller att sy ihop en mix av intressenter och komma med kravställande på hur företaget ska jobba för att få finansieringen klar. De är kittet mellan de olika parterna och förstår hur viktigt det är att alla bitar faller på plats i rätt tid. De är själva med på resan, har ett perspektiv och matchar hela tiden.

HUR SER FRAMTIDEN UT FÖR MACKMYRA?

– Den ser fantastiskt ljus ut. Vår whisky är en av de godaste på marknaden trots att den är relativt ung. Vi vinner redan nu priser för våra produkter och företaget växer. Vi använder lokala råvaror och det naturen ger i vår tillverkning, vilket jag är otroligt stolt över. Jag ser ingen begränsning i det vi gör, bara möjligheter. ■

PER-ERIK PERSSON,
Företagsanalytiker, Norrlandsfonden:

– Jag har följt Mackmyra i över 10 år. Allt från innovationsfasen, genom en tid av affärsutveckling via olika tillväxtsteg tills i dag – börsnoterade och på väg mot en internationell marknad. I alla faser har ledningen imponerat, inte minst när det gäller nytänkande marknadsföring.

Magnus Dandanell,
vd Mackmyra

f.1967
Grundare av Mackmyra (1999). Utbildad kemitekniker vid KTH Stockholm (1989). Styrelseledamot i Mat & Upplevelser i Kungsbäck AB. Förebilder: Ingvar Kamprad och Vilhelm Wendt, grundare av IKEA respektive Perstorp AB.

NYBERGS MEKANISKA VÄXER

NMV, Nybergs Mekaniska Verkstad i Piteå AB har, med finansieringshjälp av Norrlandsfonden, förvärvat en industrifastighet på Traversvägen 7 av Piteå Näringsfastigheter AB.

Norrbotten

Gävleborg

Skilda verkligheter för tillverkningsindustrin i de norrländska länen.

Fält har inga begränsningar

UMEÅ. Fält Communications i Umeå har med finansiering från Norrlandsfonden tagit en ledande position i Sverige när det gäller avancerade kommunikationslösningar.

– Jag ser egentligen inga begränsningar för oss, säger vd Mikael Långström.

1998 grundades Fält Communications AB med totalt fokus på kommunikation och kommunikationslösningar. Det handlar om att tillföra teknik och kompetens för en kostnadseffektiv och säker kommunikation.

– Avstånden i Norrland skapar ett behov av distansöverbyggande system och det var, och är, den röda tråden i vår verksamhet, säger Mikael Långström.

Nödtelefoner i hissar, fartkameror och kollektivtrafik är tre områden där Fält vuxit sig starka. När det gäller kommunikationslösningar för bussar är de, enligt Långström, marknadsledande i Sverige.

– Jag vill påstå det. Chaufförerna kör mer energisnålt vilket sparar pengar och är bra ur miljösynpunkt. Det innebär också mindre slitage på fordonen. Här finns ett jättebehov. Allt från internet ombord, biljettmaskiner till möjlighet att följa bussarnas rörelsemönster. Vi

Om fem år är vi etablerade utomlands med egna kontor

FältCom MILPS är en kommunikationsplattform som bland annat kan användas för övervakning av fordon.

Foto: Jan Lindmark

har också igång ett antal projekt utanför Sverige. Vi befinner oss på en jättemarknad utan begränsningar. Eriksson förutspår 20 miljarder enheter 2020.

Norrlandsfonden gick in med finansiering till Fält Communications 2003-2004. 5,2 miljoner kronor satsades för finansiering av produktutveckling.

– Min syn är att det är en väldigt fördelaktig väg att gå när det gäller lån i bank. Med Norrlandsfonden får du också med bankerna och det är här styrkan finns. Ett mycket sympatiskt samarbete, konstaterar Långström.

Fält Communications har i dag 23 anställda, de räknar med en omsättning på 60 mkr 2013. Företaget triple A-rankades 2013 (AAA) av kreditupplysningsföretaget Soliditet vilket innebär högsta kreditvärdighet. Ett betyg som endast tre procent av Sveriges företag uppnår.

Var befinner ni er om fem år?

– Tillväxten finns där ute och vi har 13 års erfarenhet. Om fem år är vi etablerade utomlands med egna kontor. Vi startar upp med kontor i England redan 2014.

Är det aktuellt med fortsatt samarbete med Norrlandsfonden?

– Det finns, som sagt, många intressanta projekt för framtiden så det är inte uteslutet. ■

Fält Communications vd Mikael Långström ser ljus på framtiden.

FOTO: JAN LINDMARK

-91

Mycket svag konjunktur för byggindustrin i Jämtland. Orderstocken, nulägesomdöme. Nettotal Q1 2013: -67, Q2 2013: -91.

Privata tjänstenäringar i Jämtland vittnar om en stark konjunktur

65

Detailhandeln lyfter i Västerbotten. Förväntningar på försäljningsvolymen, netttotal. Q1 2013: 36, Q2 2013: 65.

Elevenate växer passionerat

Jimmy Odén är en av grundarna till Elevenate som snabbt vuxit ut till ett av dagens hetaste varumärken.

FOTO: JONAS KULLMAN/ELEVENATE.COM

ÅRE. Sagan om Elevenates framgång är av Åshöjdenklass. Skillnaden är bara att det nu handlar om kläder – inte om fotboll. Men utan Norrlandsfonden är det dock inte säkert att sagan kunnat skrivas.

– Allt handlar om passion men vi har nog själva inte riktigt förstått allt ännu. Men det kan faktiskt vara skönt att inte riktigt förstå allting.

O rden är Jimmy Odéns, en av företagets grundare. Han menar att den relativa omedvetna ovetskapen om vidden av vad Elevenate blivit sedan starten ger de i dag fem anställda lugn att fortsätta jobba med företagets delmål. Ett av dessa är att fatta långsiktiga beslut. Inte hetsa iväg och dras med i hysteri över kortsikliga lösningar. Om än de må vara lönsamma.

– Vi tar det etapp för etapp. Fokus har hela tiden varit att nå svarta siffror utan kompromisser. Nu börjar vi vara där och zoomar vi ut så har det ju egentligen gått otroligt fort – även om det inte alltid känts så. Det är ju faktiskt inte ens två år sedan vår första kollektion kom ut i butikerna, berättar Odén som efter 20 år utomlands valde att vända hemåt – med en passionerad vision och affärsidé i sitt huvud.

Tillsammans med designern och sambon Sara Rönnegren skulle en kollektion skid- och fritidskläder tas fram. Top-of-the-line-kvalitet rakt igenom. Åre blev basen och efter ett par år av förberedelser var paret redo att gå in i skarpt läge. Då sade banken nej till checkkredit. – Efter att ha bott i Alpina så länge så fanns det ingen hjälp att hitta. Vi hade tagit in kapital och

Vi brinner för produkterna ut i de minsta detaljerna

förorder, lagt beställning och mer än 95 procent var sålt. Dagen innan semestern meddelade banken att en förutsättning för checkkredit var att Norrlandsfonden kunde kliva in som garant för 50 procent. Jag hade faktiskt ingen aning om vad Norrlandsfonden var för någonting.

Jimmy Odén hade inget annat val än att fatta telefonen. Inga-Lena Wahlstedt på Norrlandsfonden svarade – och resten är historia. En lycklig historia.

– Det var verkligen ett paniksamtal. Men från den stunden blev utroligt proffsigt bemötta. Allt löste sig mycket snabbt och vi fick ut produktionen under sommaren 2012. Vi har en jättebra dialog, konstaterar

Elevenates modell Argentiere Hood Sport Red.

Odén och berättar att Norrlandsfonden är också med och finansierar kommande kollektion och att de ser positivt på att fortsätta följa med på Elevenates häftiga resa.

En resa som fick draghjälp och lyft när en av Elevenates jackor pryddes omslaget på Sport Condreds katalog hösten 2012. Sport Condrad är en av de mest ansedda katalogerna för sportkläder.

– Klart att det lyfte oss lite extra. Det var ett riktigt erkännande. Hans Condrad har en otrolig känsla för trender och har ett renommé av att ha "upptäckt" nya varumärken som sedan har blivit stora, fortsätter Jimmy Odén vars företag i dag har försäljning i 120 butiker i 14 länder varav fem i USA. Och det ska nog påpekas att detta är specialistbutiker, nischade butiker. Omsättningen är 11,4 miljoner, vilket är en 60 procentig ökning jämfört med 2012. Målet är ytterligare en 60 procentig ökning av omsättningen till 2014.

– Vi anlitar bara specialistbutiker där vi själv känner att vi skulle handla. Vi har vågat och vågar säga nej, den värsta pressen har släppt.

Hur mycket vill ni växa?

– Vi tänker inte så, varken i målsättning eller begränsning, men en omsättning på mellan 60 och 70 miljoner blickar vi mot nu. Då när vi möjligheternas gränser då vi inte hela tiden behöver fundera på minimikvantiteter när vi producerar nya produkter. Än så länge får vi troliga med knäna emellanåt men vi gör det tillsammans och vi gör det bra.

Vad är det som driver er?

– En gemensam passion. Vi brinner för produkterna ut i minsta detalj. Visst handlar det om lönsamhet också men utan passion fungerar det inte fullt ut. Vi är själva de främsta användarna av våra produkter och det är våra kompisar som köper. Därför är det självklart att vi gör valen med stor integritet. ■

Gabioner gör guld av kassar med gråsten

SUNDSVALL. Burar fyllda med sten har blivit guld värt för Gabioner Sweden AB. Orderboken är fulltecknad och nya intresserade står på kö.

– Marknaden har svarat upp fantastiskt bra, säger ägaren Johan Norell.

G abioner Sweden AB ingår i en mindre koncern tillsammans med Norell Mark och Bygg AB där det senare, tillsammans med bland andra Norrlandsfonden, gjort etableringen av Gabioner Sweden möjlig. Det handlade nämligen om massiva investeringar i inledningskedet. Inte minst om en maskin som skakar ihop stenarna inne i stälkassen för att ge en så stabil konstruktion som möjligt. Här kom Norrlandsfonden in i bilden.

– I runda tal fem miljoner kronor sat-

sade vi och under de första två åren hade vi ingen omsättning alls. Så Norell Mark och Bygg fick slita hårt för att lägga grunden. Norrlandsfonden var med och finansierade, men det var tufft i början, konstaterar Johan Norell.

Han hade hört talas om en tysk metod med stenfyllda stödmurar, gabioner, som fungerar som en byggsats – ungefär som lego som ger en kraftfull konstruktion. De byggs och konstrueras efter ritningar innan de fraktas till byggsplatsen för montering. Det spar både tid och kraft.

– Att handfylla burarna på byggsplatsen som tidigare är ett slitsamt jobb som tar tid. Det är ett arbetsmiljöproblem att handlasta flera 100 ton sten i kassen, ofta också på hög höjd, fortsätter Norell.

Det tyska företaget har patentet medan Gabioner Sweden AB har agentur på den

Gabioner är ett vinnande koncept.

nya konstruktionen och metoden i Skandinavien där Norells företag var först på den marknad där de nu är ledande. Det första projektet blev en mur till bygget av nya E4 utanför Sundsvall – det vill säga på hemmaplan för Norell. Svevia var entreprenör för bygget och köpte Gabioners nya lösning. Det tog dock ett år av projekteringsarbete för att anpassa det nya systemet till de rådande förutsättningarna.

Sedan dess har det hela rullat på. Företaget har en anläggning i Sundsvall och en i Stockholm. Ytterligare cirka 3,5 miljoner kronor har satsats.

– Vi har inte behövt jaga jobb direkt. Vi hade 14 miljoner i omsättning 2012 och siktar på 20 miljoner i år. Vi diskuterar just nu med Norrlandsfonden om ytterligare samarbete, säger Norell. ■

Här får du koll på prognoserna i Norrland

I samarbete med Konjunkturinstitutet presenterar vi varje kvartal prognoser för näringslivet i Norrland, men också för riket som helhet.

Förutom aktuella siffror för hela regionen kan du även jämföra de branscher och länen som du själv är intresserad av.

Läs mer på www.norrlandsfonden.se

Topplån för företag sedan 1961

VI ANALYSERAR NORRLANDS NÄRINGS-LIV!

Norrlandsfondens företagsanalytiker är ute och möter de norrländska företagen i vardagen och ser och hör den finansiella verkligheten på nära håll. Här är deras bild av konjunkturläget i Norrland.

PANELEN	1 Hur bedömer du läget i din region inför hösten?	2 Vilka företag/branscher investerar mest just nu?	3 Vilka hot mot en positiv tillväxt ser du?	4 Vad kommer du att fokusera på i höst?
 <p>Petter Alapää: Företagsanalytiker med ansvar för Umeå, Robertfors, Nordmaling, Vindeln, Vännäs, Bjurholm, Lycksele, Åsele och Vilhelmina. Tel: 0920-24 42 58 Mob: 070-668 42 58 Mail: petter.alapaa@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Det känns fortfarande lite som semesterfart men jag tycker att det ser bra ut med en del intressanta satsningar på gång. De senaste tongångarna från företagen är generellt positiva vilket förhoppningsvis ger ökad aktivitet jämfört med den låga nivån som rådde andra halvåret 2012.</p>	<p>– Tjänsteföretagen och till viss del turistföretagen tycker jag uppvisar en bra fart och vilja att investera. Industrieföretagen verkar ha relativt bra fart på verksamheten, däremot har jag inte fått intrycket att det är någon stor omfattning på investeringarna.</p>	<p>– Osäkerhet kring den globala konjunkturen är den stora oron. Europa är fortsatt svagt och även en svagare utveckling i tillväxtländer som Kina oroar. På lång sikt är det tillgång på kompetent personal, bra infrastruktur och attraktiva samhällen som avgör Norrlands tillväxtpotentialer.</p>	<p>– Dels att fortsätta arbeta med att vara rak och snabb i kommunikationen med företag och banker och andra finansiärer, men även kommunernas näringslivsenheter, så att företagen får snabba besked och anpassade lösningar i samband med deras behov av finansiering vid nya satsningar.</p>
 <p>Lars Johansson: Företagsanalytiker med ansvar för Sundsvall, Timrå, Ljusdal, Bollnäs, Ockelbo och Ovanåker. Tel: 060-12 82 73 Mob: 070-312 82 50 Mail: lars.johansson@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Sundsvall/Timrå: Detaljhandeln andas viss optimism trots några konkurser i våras. Det sker också satsningar inom IT-konsult och hotell och restaurang som går bra. Inre Hälsingland: Signaler om ett förbättrat orderläge främst inom tillverkningsindustrin.</p>	<p>– Konsulter inom främst IT rekryterar personal men växer även genom förvärv. Även inom verkstadssektorn sker re- och nyinvesteringar, dock inte riktigt i den omfattning som indikerades under våren. Det finns även flera turismprojekt där det planeras stora satsningar.</p>	<p>– På kort sikt är det utvecklingen av den europeiska ekonomin och för exportföretagen och dess underleverantörer de negativa effekterna av den starka kronan. Även besluten kring infrastruktur och riktade insatser för tillväxt i Norrland kommer att påverka investeringsviljan.</p>	<p>– Det är viktigt att fortsätta utveckla det nära samarbetet med banker och andra finansiärer, men även kommunernas näringslivsenheter, så att företagen får snabba besked och anpassade lösningar i samband med deras behov av finansiering vid nya satsningar.</p>
 <p>Sören Olsson: Företagsanalytiker med ansvar för Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik. Tel: 060-12 82 72 Mob: 070-626 42 68 Mail: soeren.olsson@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Det är svårt att ha någon uppfattning om läget så här tätt inpå semestern, men om känslan från försommaren håller i sig så finns en optimism och en ökad investeringsvilja i regionen.</p>	<p>– Tjänste- och legotillverkande företag är de som för närvarande efterfrågar krediter för expansion och tillväxt.</p>	<p>– Företag som arbetar med kunder i Sverige och Norden känns stabila medan företag med kunder i andra delar av världen fortfarande lever i ovisshet om den globala utvecklingen.</p>	<p>– Närmast gäller det att vara lyhörd inför de behov som efterfrågas inom regionen och vara kreativ med olika finansieringslösningar inom ramen för vårt uppdrag.</p>
 <p>Birgitta Cajander: Företagsanalytiker med ansvar för Piteå, Luleå, Kalix och Haparanda. Tel: 0920-24 42 62 Mob: 070-626 42 62 Mail: birgitta.cajander@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Det är först efter skolstarten som samhället kommer igång fullt ut. Men redan nu känns ett större tryck på marknaden jämfört med i augusti förra året.</p>	<p>– Det är en fortsatt positiv ton inom tjänstesektorn och turistföretag. Även företag som levererar service och tjänster till infrastrukturprojekt investerar. Trycket inom industrin är lugnare. Företag som de senaste åren har investerat och effektiviserat har nu mycket bra förutsättningar.</p>	<p>– Vårt exportberoende gör att vi påverkas av händelser på våra stora exportmarknader inom euroområdet. Här råder tudelad utveckling. Tyskland går mycket bra medan södra euroområdet har bekymmer. Den starka kronan upplevs fortsatt bekymmersam för många företag.</p>	<p>– Jag kommer att prioritera att besöka företag inom mitt marknadsområde. Det personliga mötet med företagen ger mig så mycket tillbaka. Jag lär mig något nytt varje dag.</p>
 <p>Per-Erik Persson: Företagsanalytiker med ansvar för Gävle, Sandviken, Hofors, Söderhamn, Hudiksvall, Nordanstig och Härjedalen. Tel: 060-12 82 71 Mob: 070-382 82 71 Mail: per-erik.persson@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Härjedalen visar fortsatt viss försiktighet, en relativt god vintersäsong bådar dock gott även inför kommande vinter. Mycket intressant att industrins konjunktursiffror för Gävleborgskusten vänt uppåt. Det kan till viss del kompensera att Eriksson lägger ner i Hudiksvall.</p>	<p>– Svårt att identifiera enskilda branscher så här direkt efter sommaren, men sammantaget känns en ökad investeringsvilja överlag.</p>	<p>– Självklart är världsekonomin utveckling oerhört viktig för Sveriges och Norrlands utveckling och tillväxt. Generellt har vi en konkurrenskraftig industri men valutasvängningar och finansiell oro är omöjlig för mindre exportföretag i Norrland att skydda sig mot.</p>	<p>– Fortsatt full fokus på hög tillgänglighet ute på marknaden oavsett om det är i fjällvärlden, Hälsinglands kust eller Gästrikland.</p>
 <p>Inga-Lena Wahlstedt: Företagsanalytiker med ansvar för Östersund, Åre, Strömsund, Ragunda, Bräcke, Krokom, Berg, Ånge och Dorotea. Tel: 060-12 05 16 Mob: 070-564 73 32 Mail: inga-lena.wahlstedt@norrlandsfonden.se</p>	<p>– De signaler som kommer är att den tidigare försiktiga uppgången fortsätter, vilket också stämmer med Konjunkturinstitutets indikatorer.</p>	<p>– Förfrågningar kommer från samtliga branscher, men tillverkningsindustrin framstår som mest investeringsugna just nu.</p>	<p>Att man inte förmår lösa grundproblemen till den ekonomiska oron i Europa och givetvis att den labila politiska situationen i mellanöstern förvärras ytterligare.</p>	<p>Att fortsätta vårt uppdrag som kompletterande finansiär och därmed möjliggöra fortsatt utveckling i regionen.</p>
 <p>Susanne Johnsson: Företagsanalytiker med ansvar för Kiruna, Gällivare, Pajala, Övertorneå, Övertorneå, Älvsbyn, Arvidsjaur och Arjeplog. Tel: 0920-24 42 63 Mob: 076-826 47 60 Mail: susanne.johnsson@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Jag bedömer att det är bra. Min region innefattar ju inlandet, Malmfälten och Pajala och den heta gruvbranschen påverkar hela regionen. Biltestsäsongen i Arvidsjaur och Arjeplog drar också snart igång vilket självklart påverkar positivt.</p>	<p>– Verkstadsindustrin som är knuten till gruvnäringen.</p>	<p>– Jag vill säga trögheten stadsbyggnadsprocesserna, inte minst i bygglovsärenden, framför allt i Malmfälten. Det ska hända otroligt mycket här men det tar så lång tid att komma igång.</p>	<p>– Fokus kommer att ligga på den fortsatta utvecklingen i Malmfälten och Pajala.</p>
 <p>Per Nilsson: Företagsanalytiker med ansvar för Skellefteå, Norsjö, Malå, Sorsele, Storuman, Boden och Jokkmokk. Tel: 0920-24 42 68 Mob: 070-668 42 68 Mail: per.nilsson@norrlandsfonden.se</p>	<p>– Lite rivstart över den inledande hösten. Känns som att många företag legat i startblocken under sommaren. Verkar lovande!</p>	<p>– Investeringarna sker i alla branscher. Företagsförvärv är också på tapeten just nu.</p>	<p>– Den försiktigt positiva utvecklingen som nu syns i Eurozonen får inte drabbas av fler kallduschar. Om det händer blir det trist för tillväxten igen.</p>	<p>– Många spännande företagsinsatser är under uppsegling, inte minst inom besöksnäringen. Bli också fokus på tillverkande företag, där det troligen finns ett uppdämt investeringsbehov efter en lång period av skakig exportmarknad.</p>